Iniúchtaí eolaíochta na bunscoile
https://rsc.li/3saccAU

Briseadh na mbrioscaí

Briseadh na mbrioscaí

Déanfaimid an méid seo a leanas:

Iniúchadh ar an gceist an solad nó leacht iad grabhróga briosca.

Cuspóirí foghlama

Tuiscint

- Táim in ann cur síos a dhéanamh ar airíonna solad.
- Táim in ann iniúchadh a dhéanamh ar airíonna solad.

Scileanna taighde

- Táim in ann tuartha, breathnuithe agus comparáidí a dhéanamh.
- Táim in ann mo chuid scileanna breathnóireachta a úsáid chun dhá ábhar a chur i gcomparáid lena chéile.

Foclóir áisiúil

- **Staideanna na n-ábhar:** solad, leacht nó gás.

- **Cáithnín:** aonad beag bídeach ábhair.

Foclóir áisiúil

- **Solad:** ábhar ag a bhfuil toirt sheasta agus nach n-athraíonn a chruth.

  Mar shampla: oighear, adhmad agus plaisteach.

- **Leacht:** ábhar ag a bhfuil toirt sheasta agus atá in ann sreabhadh agus a ghlacann cruth a ghabhdáin.

  Mar shampla: uisce, sú agus laibhe.

- **Gás:** ábhar a scaipeann i ngach treo, agus a líonann a ghabhdán. Is féidir gáis a chomhbhrú.

  Mar shampla: ocsaigin, dé-ocsaíd charbóin agus nítrigin.

Modh

- Déanaigí grabhróga briosca leis an trealamh a chuirtear ar fáil.

Smaoinígí air seo a leanas...

- Anois go bhfuil an briosca briste agaibh, cén difríocht atá ann?
- An solad nó leacht iad na grabhróga sin?

Comparáid idir uisce agus grabhróga briosca

Céard a fheiceann sibh?

Cén chaoi a bhfuil an t-uisce agus na grabhróga briosca cosúil lena chéile?
Cén chaoi a bhfuil siad difriúil lena chéile?

An bhfeiceann sibh píosaí beaga?

An bhfuil na píosaí ar fad ar cóimhéid?

Céard a tharlaíonn nuair a chlaontar an gabhdán?

Cén chaoi a mbogann sé?
An féidir é a dhoirteadh?
An ndéantar carn de?

Déanaigí iarracht é a dhoirteadh isteach i ngabhdáin a bhfuil cruth difriúil orthu.

An nglacann sé cruth an ghabhdáin?

Breathnuithe a thaifeadadh

Grabhróga briosca	***Scríobhaigí nótaí nó déanaigí léaráidí le lipéid chun na breathnuithe a thaifeadadh.***	Uisce
	Céard a fheiceann sibh? An bhfeiceann sibh cáithníní beaga?	
	Céard a tharlaíonn nuair a chlaontar an gabhdán?	
	Céard a tharlaíonn nuair a dhoirtear a bhfuil sa ghabhdán ar fhochupán?	
	An nglacann sé cruth an ghabhdáin?	

Céard a d'fhoghlaim sibh?

- Cén chaoi a raibh an t-uisce agus na grabhróga briosca cosúil lena chéile?
- Cén chaoi a raibh siad difriúil lena chéile?
- An solad nó leacht í grabhróg briosca?
- An féidir solad a dhoirteadh?

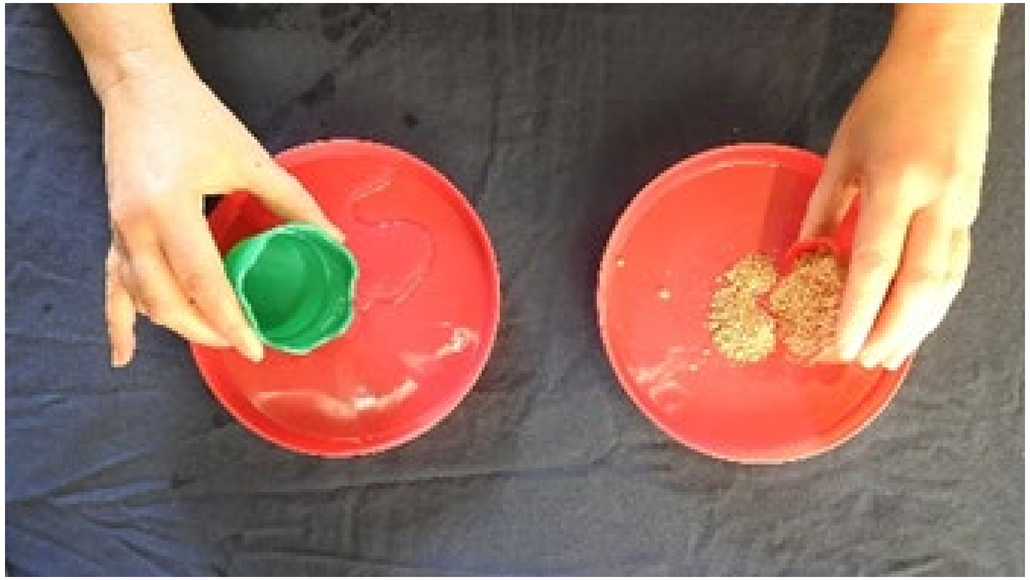

Ag smaoineamh ar sholaid eile

- Scríobhaigí liosta de sholaid bheaga eile.
- An mbíonn na píosaí iontu ar cóimhéid i gcónaí? Cén chaoi a seiceálfaí a leithéid?
- Cén trealamh a d’fhéadfaí a úsáid chun breathnú níos grinne orthu?
- Céard ba mhaith libh a fhoghlaim anois?

Meastóireacht

Céard a cheapann sibh faoinár g**cuspóirí foghlama** inniu?

- Táim in ann cur síos a dhéanamh ar airíonna solad.
- Táim in ann iniúchadh a dhéanamh ar airíonna solad.
- Táim in ann tuartha, breathnuithe agus comparáidí a dhéanamh.
- Táim in ann mo chuid scileanna breathnóireachta a úsáid chun dhá ábhar a chur i gcomparáid lena chéile.

Má tá sibh muiníneach faoin méid sin, sínigí cúig mhéar in airde, nó sínigí méar amháin más fearr libh an ceacht a phlé arís.

Buíochas

Sleamhnáin 2, 7 agus 9: íomhánna © Royal Society of Chemistry
Sleamhnán 4: íomhá © Emily Hills/Shutterstock
Sleamhnán 5: foinse na híomhá: pixabay.com (ní theastaíonn admháil)
Sleamhnán 6: íomhá 1 © Moving Moment/Shutterstock; íomhá 2 © vetlana Verbitckaia/Shutterstock; íomhá 3 © Royal Society of Chemistry
Sleamhnán 11: íomhá © Prostock-studiol/Shutterstock